

شکستن معادله «عرب یعنی اسلام» توسط ایرانیان

۲۳ فروردین ۱۳۹۴ ساعت ۷:۴۸

به عقیده نویسنده؛ ایرانیان نخستین کسانی بودند که معادله "عرب یعنی اسلام" را شکستند و به اسلام جنبه فرهنگ و دین جهانی بخشیدند بنابراین نباید سهم ایران را در اسلام فراموش کرد؛ همچنانکه نباید سهم شگرف عرب را در پیشبرد اسلام از خاطر زدود.

این کتاب که دنباله میراث باستانی ایران است، درصدد بازگفتن رویدادهای فتوحات عربان در ایران و آسیای میانه و سخن از نتایج این کشورگشایی ها نیست؛ چرا که این کار پیش از این انجام یافته است. هدف این کتاب بیان نظریات کلی مردم سرزمین های گشوده شده، نسبت به جهانگیران عرب و آیین اسلام است. همچنین این کتاب با سرگذشت عربان و اسلام در شرق و نیز علل برافتادن ساسانیان سروکار دارد.

به عقیده نگارنده حمله عرب علت انتشار زبان فارسی است در آسیای میانه و سرار مشرق که پیش از اسلام در آنجاها با لهجه ها و زبان های ایرانی گوناگونی سخن می گفتند و زبان های کتابت آن حدود شامل خوارزمی، سغدی و کوشانی باختری بود.

نویسنده این کتاب در پی آن است که مداومت سنت های ایرانی را برای خوانندگان آشکار سازد و در قسمتی از کتاب می گوید: ایرانیان بی گمان فرهنگ کهن خویش را نگاه داشتند اما اسلام را نیز پذیرفتند که برای آنها پدیده ای بیشتر از یک دین شد و بسیاری چیزها به آن افزودند که تنها از روزگار کهن سرچشمه نمی گرفت. از این رو اگر بخواهیم واژه های عربی را از زبان فارسی امروزی بیرون بریزیم همان قدر دشوار خواهد بود که بیرون ریختن واژه های فرانسوی یا لاتینی از زبان انگلیسی است.

به عقیده نویسنده؛ ایرانیان نخستین کسانی بودند که معادله "عرب یعنی اسلام" را شکستند و به اسلام جنبه فرهنگ و دین جهانی بخشیدند بنابراین نباید سهم ایران را در اسلام فراموش کرد؛ همچنانکه نباید سهم شگرف عرب را در پیشبرد اسلام از خاطر زدود.

موضوع قابل توجه دیگری که در این کتاب آمده است بررسی پدید آمدن زبان و شعر نو فارسی در ماوراءالنهر و نه در استان فارس است. ایرانیان شرقی ضرورت درآمیختن زبان فارسی و عربی را دریافتند و در نتیجه یک زبان فارسی نو اسلامی درآمیخته با عربی پدید آمد. در غرب ایران نیز زبان عربی و فارسی در سخن گفتن به کار می رفت اما فارسی چون هنوز با زبان پهلوی که زبان

رسمی شده آیین زردتشتی بود پیوندی داشت، نوشته نمی شد.

زبان فارسی نو بیشتر با عربی آمیخته شد؛ چون بیشتر ایرانیان در همه جا اسلام آورده بودند و همگان از یک رشته واژه های عربی همانند بهره می گرفتند. بنابراین به نظر نگارنده کتاب باید تاریخ پاگرفتن و رواج فارسی نو را با نحو پدیدآمدن آن و با پیوندی میان زبان های نوشتن و سخن گفتن و لهجه ها بررسی کرد. از این نظر تقسیم بندی ایران به دو بخش غربی و شرقی بسیار مهم است.

نکته قابل تأمل آن است که نویسنده اصطلاح "ایرانی" را برای ایرانیان در همه جا و "فارسی" را برای ایرانیان غربی یا بازماندگان ساسانیان به کار می برد.

کتاب "عصر زرین فرهنگ ایران" در دوازده فصل فرهنگ و تاریخ ایران را مرور می کند و زوایای جالبی از تمدن غنی ایرانیان آشکار می سازد که طبیعتاً می تواند برای علاقمندان به تاریخ و فرهنگ ایران بسیار سودمند و قابل تأمل باشد. در اواسط کتاب نیز عکس هایی زیبا از اشیاء فلزکاری، معماری و هنر ایرانیان باستان متناسب با متن کتاب در کاغذ های گلاسه به نمایش درآمده که می تواند در ذهن خواننده تصویری زیبا را از ایرانیان قدیم به یادگار بگذارد و در فهم بیشتر مطالب مفید واقع شود.

آدرس مطلب :

<https://www.cafetarikh.com/news/۲۰۴۹۱/ایرانیان-توسط-اسلام-یعنی-عرب-معادله-شکسته-۲۰۴۹۱>